

FA 7374/65

Behoort bij punt 13 van de Agenda voor de Ministerraad van 28 Maart 1955

MINISTERIE VAN LANDBOUW, VISSERIJ EN VOEDSELVOORZIENING

Directie Internationale
Organisaties

's-Gravenhage, 26 Maart 1955

GEHEIM

MR 28/3/55 pt 13

GS/DIO 3290

Aan
Zijne Excellentie Mr J.W. Beyen,
Minister van Buitenlandse Zaken,
Plein 23,
's-Gravenhage.

Waarde Ambtgenoot,

Met veel belangstelling nam ik kennis van de voorstellen vervat in Uw nota van 24/3, welke op de Ministerraadsvergadering van 28 dezer ter discussie worden gesteld. De hierin ontwikkelde gedachte om op korte termijn van de drie Regeringen der Beneluxlanden het initiatief te doen uitgaan voor het wederopnemen der integratiebesprekingen der zes Regeringen acht ik van bijzondere betekenis. Het is om die reden dat ik, waar het mij niet mogelijk zal zijn a.s. Maandag bij de behandeling van Uw voorstellen tegenwoordig te zijn, gaarne langs deze weg mijn standpunt ter kennis breng.

De verschillende argumenten welke in de onderhavige nota worden aangevoerd ten gunste van een voortzetting van het integratieoverleg kan ik ten volle onderschrijven. Deze argumenten hebben sinds de stagnatie welke bij het integratiestreven is ingetreden in geen enkel opzicht aan kracht ingeboet. De verschillende overwegingen op grond waarvan men moet besluiten, dat de weg van het intergouvernementele overleg tot geen andere dan bescheiden resultaten kan leiden, is ook sindsdien door de ervaring niet gelogenstraft. Men mag deze ervaring bovendien niet los zien van het feit, dat zij is opgedaan in een periode waarin de Europese landen belangrijke economische hulp hebben ontvangen en welke voorts gekenmerkt werd door een bijzonder gunstige economische conjunctuur. Ook deel ik de in de nota vermelde overwegingen inzake het tijdstip van een eventueel Benelux-initiatief als hier bedoeld, en waarbij het verkrijgen van een voldoende mate van zekerheid omtrent de ratificatie der protocollen van Parijs een belangrijke voorwaarde vormt. Tenslotte acht ik het een gelukkige gedachte het initiatief te laten uitgaan van de Regeringen der Beneluxlanden. Voorafgaand intern overleg in Benelux-kader kan er onder meer toe bijdragen, dat de uiteindelijke vorm waarin de voorstellen worden gegoten aan evenwichtigheid wint. Immers, het gevaar dat bepaalde nationale gezichtspunten een wat eenzijdig stempel op de voorstellen kunnen drukken is kleiner wanneer deze proposities reeds in overeenstemming zijn met de opvattingen van een drietal Regeringen.

Kan ik de algemene doelstelling van harte ondersteunen, enig voorbehoud zou ik vooralsnog in overweging willen geven nopens de nadere uitwerking der voorstellen voor zover zij in het bijzonder de inhoud van het integratiegesprek zelve raken.

Hoever in de onderhavige nota de uitwerking nog slechts in algemene bewoordingen is aangeduid, komt het mij niettemin nuttig voor reeds enkele kanttekeningen te maken. Als uitgangspunt hiervoor zou ik willen kiezen de passage waarin gesteld wordt, dat het niet mogelijk is onomstotelijk vast te stellen of de tijd voor supranationale samenwerking al of niet rijp is. Hoewel deze onbepaaldbaarheid niet bestreden kan worden, mag men daaruit allerminst afleiden, dat dit aspect daarom van secundair belang zou zijn. Aangezien de mate waarin het Europese solidariteitsgevoel reeds gegroeid is, bepalend geacht moet worden voor de kansen van welslagen en men voorts moet aannemen, dat dit solidariteitsgevoel op zijn minst een zwak punt vormt, rijst de vraag of wel voldoende aandacht is geschonken aan die aspecten van de supranationale samenwerking welke, hetzij het Europese solidariteitsgevoel kunnen bevorderen, hetzij het gebrek dat hier bestaat op andere wijze kunnen overbruggen. Een eenzijdig beklemtonen van de vrijmaking van het handelsverkeer zou zeker niet ten goede komen aan een vergroten van de haalbaarheid der voorstellen. Het hier gestelde aspect acht ik van principiële betekenis. Weliswaar wordt, naar voorkomt, in de nota getracht op andere wijze de haalbaarheid te vergroten door een soepel standpunt in uitzicht te stellen ten aanzien van "moeilijke" sectoren - in Frankrijk, de landbouw. Hoewel ik deze "elasticiteiten" in de voorstellen niet zou willen uitschakelen, zijn zij op zichzelf, meen ik, niet de juiste methode om de onmisbare grondslag van het integratiestreven - het solidariteitsgevoel - te versterken.

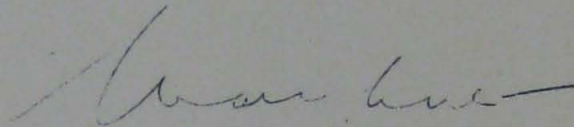
Eveneens met het oog op de nog onvoldoende ontwikkeling der evenvermelde grondslag komt het mij minder gewenst voor de voorstellen in een vorm te gieten welke te zeer een gedetailleerde uitwerking bij verdrag noodzakelijk zou maken. Men loopt dan het gevaar zich te begeven op terreinen ten aanzien waarvan de standpunten der landen controversieel zijn. Men gaat zich met andere woorden bij een te gedetailleerde uitwerking van het algemene verdrag al spoedig bewegen op terreinen, waarvoor men juist de gemeenschappelijke organen in het leven wil roepen, ja zelfs moet roepen aangezien het om vraagstukken gaat waarover men het moeilijk eens wordt in het kader van de normale intergouvernementele samenwerking.

Voorts deel ik de opvatting, dat de vorming van een gemeenschappelijke markt de grondslag kan leggen voor het stabiliseren van de Europese markt. Het lijkt mij in dit verband van belang, indien reeds in een vroeg stadium bereikt zou kunnen worden, dat een teruggang in de economische conjunctuur geen aanleiding meer kan geven tot uitbreiding van de nog bestaande belemmeringen in het handelsverkeer. Evenwel ben ik van mening, dat de vrijmaking van het handelsverkeer op zichzelf slechts weinig kan bijdragen tot het stabiliseren van de Europese markt.

Wat betreft de bijzondere positie van de landbouw moge ik er, wellicht ten overvloede, op wijzen dat op generlei wijze de indruk gevestigd zou mogen worden, dat deze sector voorlopig uitgezonderd zou zijn in het algemene verdrag. Evenwel kan ik er mee instemmen, dat een soepele houding zou worden aangenomen nopens de in een overgangperiode voor de landbouwsector te volgen procedure.

Bovenstaande kanttekeningen nemen niet weg, dat Uw voorstel mijn warme steun heeft. Afschrift van dit schrijven zend ik spoedshalve rechtstreeks aan onze ambtgenoten, leden van de Raad van Ministers, toe.

Met collegiale groeten,

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'A. van der...' followed by a horizontal line.